

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาปัญหาที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนของอาจารย์โดยนักศึกษาเป็นผู้ประเมิน 2) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ที่มีต่อปัญหาในการเข้าใช้และทำการประเมินการสอนของอาจารย์โดยนักศึกษาเป็นผู้ประเมิน และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางและจัดลำดับความสำคัญของแนวทางการปรับปรุง แก้ไข ที่ส่งผลให้กระบวนการเรียนการสอนโดยนักศึกษาเป็นผู้ประเมินมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จำนวนทั้งสิ้น 1,293 คน สุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มลำดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วนและใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ข้อมูลจากการสำรวจนำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของสัดส่วนด้วยการวิเคราะห์สถิติไค-สแควร์ การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของประชากรกลุ่มเดียวเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด การสังเคราะห์การจัดลำดับความสำคัญร่วมกัน และบ่งชี้ระดับความสอดคล้องกันของการจัดลำดับความสำคัญด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเคนเดล-ทาวน์ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยสถาบัน สรุปได้ดังนี้

1. สภาพการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน อาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีเคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน ผ่านช่องทางสื่อสารต่าง ๆ ได้แก่ (1) บันทึกรายความแจ้งเปิดประเมินการสอน (2) ประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์ และ (3) E-mail มหาวิทยาลัย ส่วนนักศึกษาได้รับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน ผ่าน (1) ประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์ และ (2) บริการส่งข้อความสั้น จากศูนย์บริการการศึกษา และนักศึกษาส่วนใหญ่มีลักษณะการทำการประเมินการสอน โดยประเมินการสอนในบางภาคการศึกษา ทำการประเมินการสอนในบางรายวิชาและเลือกประเมินผู้สอนเป็นบางคน ส่วนอาจารย์มีลักษณะการเข้าใช้งานระบบประเมินการสอนในช่วงสิ้นภาคการศึกษา

2. สภาพปัญหาในปัจจุบันของกระบวนการเรียนการสอน อาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ระบุว่า ควรเปิดการเรียนการสอนในช่วงสัปดาห์สอบกลางภาคและปิดการเรียนการสอนในวันแรกของการเปิดภาคการศึกษาถัดไป โดยนักศึกษาและอาจารย์ระบุประเด็นที่เป็นปัญหาในระดับมาก จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ (1) การขาดสิ่งเร้า (รางวัล/กฎบังคับ) เพื่อกระตุ้นให้เข้าทำการประเมินการสอน (2) การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการประเมินการสอน แต่ลืมเข้าทำการประเมิน (3) จำนวนผู้สอนที่ต้องประเมินในแต่ละรายวิชามากเกินไป ไม่สามารถประเมินได้อย่างครบถ้วน (4) จำนวนวิชาที่ลงทะเบียนเรียน มากเกินไป ไม่สามารถประเมินได้อย่างครบถ้วน (5)

จำนวนข้อคำถามในแบบประเมินมีมากเกินไป ทำให้ต้องเสียเวลาในการประเมิน และระบุว่าเป็น ปัญหาในระดับปานกลาง จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ (6) ช่วงเวลาในการเปิดให้ทำการประเมินการสอน ล่าช้าเกินไป ผู้สอนไม่สามารถปรับปรุงการสอนได้ทัน (7) รู้สึกเบื่อหน่าย/เสียเวลา เนื่องจากทำการ ประเมินแล้ว แต่อาจารย์ไม่มีการปรับปรุงการสอนที่ดีขึ้น (8) คำถามในแบบประเมิน ไม่ชัดเจน ยาก ต่อการทำความเข้าใจ จึงไม่สามารถประเมินได้โดยง่าย (9) การจัดการเรียนการสอนในบางวิชาไม่ สอดคล้องกับช่วงเวลาที่เปิดให้ประเมินการสอน และ (10) ไม่มีเวลาในการเข้าทำการประเมินการ สอน เนื่องจากต้องเรียนเต็มเวลา

3. แนวทางการส่งเสริมประสิทธิภาพของกระบวนการประเมินการสอนและลำดับ ความสำคัญ ผลการสังเคราะห์ลำดับความสำคัญจากอาจารย์และนักศึกษา ได้ดังนี้ (1) ควรจัดหาสิ่ง ไร้เพื่อส่งเสริมกิจกรรม อาทิ ของรางวัล/คะแนนพิเศษ เป็นต้น (2) มุ่งเน้นการประชาสัมพันธ์ให้มาก ยิ่งขึ้น อาทิ ตั้งป้ายประชาสัมพันธ์ทั่วทุกอาคาร/จ้างนักศึกษาช่วยงานประชาสัมพันธ์ เป็นต้น (3) กำหนดประกาศมหาวิทยาลัยเพื่อบังคับใช้ อาทิ ซ่อนการแสดงผลการเรียน/จำกัดการลงทะเบียน หากไม่ทำการประเมินการสอน เป็นต้น (4) นำผลการประเมินการสอนไปใช้ ในการพิจารณาความดี ความชอบ/การขึ้นเงินเดือนของอาจารย์ผู้สอน/ต่อสัญญาจ้าง เป็นต้น และ (5) ระวังการสอน/กำหนด หลักสูตรอบรมด้านการสอนแก่อาจารย์ที่มีผลการประเมินการสอนต่ำ ต้องได้รับการปรับปรุงก่อนการ สอนครั้งต่อไป มีระดับความสอดคล้องกันของการจัดลำดับในระดับสูง ($\tau = 0.714$)

ABSTRACT

This research had three major purposes: 1) to investigate problems in the teaching evaluation process using students as evaluators, 2) to investigate the opinions of SUT students and teachers regarding problems in the use of the system and teaching evaluation process by employing students as evaluators, and 3) to investigate the guidelines and rank them according to which could be used to improve the efficiency of the teaching evaluation process using students as evaluators. The proportional stratified sampling method was used to obtain 1,293 samples, with questionnaires used to collect data. The quantitative data was analyzed through relevant statistics including numbers, percentages, means and standard deviations. The Chi-square was used to test for homogeneity of proportion. The one-sample t-test was used to test mean difference with threshold value. Aggregating ranking results through the rank aggregation method and the Kendall-Tau (τ) correlation were used to indicate the strength level of association. The qualitative data was analyzed through content analysis.

The research findings can be summarized as follows:

Participation in teaching evaluation activity: SUT teachers were made aware of the teaching evaluation activity via select communication channels, including: (1) a notice document to announce the start of the teaching evaluation activity, (2) advertising via the internet and websites, and (3) the SUT e-mail system. SUT students were advised of the teaching evaluation activity through: (1) advertising via the internet and websites, and (2) Short Messaging Service (SMS) from The Center of Educational Service. The characteristics for SUT students in the teaching evaluation included having an evaluation over several semesters, with selected courses and various teachers for evaluation. SUT teachers accessed through the teaching evaluation system at the end of the semester.

Situation and problems in the teaching evaluation process: SUT teachers and students indicated that the mid-term week was the most appropriate time to start the teaching evaluation process, with the teaching evaluation process ending by the first day of the new semester. Identifying problems in the teaching evaluation

process: SUT teachers and students identified 5 points that were considered high level problems, including (1) a lack of incentives such as rewards/rules, etc. in order to stimulate students to evaluate teaching, (2) recognition of the teaching evaluation but forgetfulness or failure to evaluate, (3) too many instructors in a course to allow for a complete evaluation of all instructors, (4) too many registered courses to allow for a complete evaluation of all courses, and (5) too many question items in the questionnaire for the allotted time to complete the evaluation. There were 5 items deemed moderate level problems, including (6) starting days for teaching evaluations were too late to allow teachers to make timely improvements, (7) feelings of boredom and wasted time for the evaluation because teachers did not improve their teaching styles, (8) question items in the questionnaire were ambiguous and difficult to understand, (9) the timing of some courses did not correspond with the available periods for teaching evaluations, and (10) insufficient free time for students to complete evaluations due to full-time studies.

The guidelines to support the efficiency of the teaching evaluation process and aggregating ranking results from SUT teachers and students included (1) providing incentives to support the teaching evaluation activity such as rewards/extra credits, (2) emphasizing advertisement of the teaching evaluation activity by setting up advertising boards in every building and hiring students to promote the activity, (3) determining applicable university policies, such as hiding course grades/restricting course registration, for students failing to complete teaching evaluations, (4) using teaching evaluation results to promote/provide new salary rates as well as extensions for employment contracts, and (5) withholding teachers from teaching while providing training courses for those teachers who obtain low-level evaluation results, as well as determining whether they should pass said training courses before being permitted to teach again. These aggregate rankings obtained a high rate of concordance ($\tau = 0.714$).